

Dosarul nr. 3r-268/23
2-23004754-01-3r-12102023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: V. Pădurari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Bargan Alexandr împotriva Biroului Vamal Nord privind contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Bargan Alexandr împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 09 ianuarie 2023, Bargan Alexandr a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord, privind contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 17 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost respinsă acțiunea depusă de Bargan Alexandr.

La 24 mai 2023, Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Totodată, apelanta a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie.

La 05 octombrie 2023, avocatul Janu Anatolie, în interesele lui Bargan Alexandr a depus recurs împotriva încheierii din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că chiar și la depunerea cererii de apel nemotivate, a indicat în mod expres că nu este de acord cu soluția instanței de fond, or, deja aceste argumente erau suficiente pentru a primi spre examinare cererea de apel.

Consideră că instanța de apel neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul și actul judecătoresc contestat urmează a fi anulat.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 26 septembrie 2023, fiind notificată avocatului Janu Anatolie, prin intermediul poștei electronice, și lui Bargan Alexandr, prin intermediul oficiului poștal, la data de 28 septembrie 2023 (f.d. 131-132). Astfel, recursul depus la 05 octombrie 2023, este în termen.

La 16 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat, în adresa intimatului, copia recursului depus de Bargan Alexandr, cu înștiințarea despre posibilitatea prezentării referinței (f.d.138).

Prin referința depusă la data de 26 octombrie 2023, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal a solicitat declararea ca fiind inadmisibil recursul depus de Bargan Alexandr.

Examinând recursul, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, a invocat dezacordul cu încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Bălți de declarare inadmisibilă a apelului depus de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, la 24 mai 2023, Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 martie 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

În conformitate cu prevederile art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Prin prisma art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că, la 17 mai 2023 Judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat în ședință publică dispozitivul hotărârii, (în prezența reclamantului), prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie (f.d.97).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 mai 2023, Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d.100).

La 22 iunie 2023 Judecătoria Bălți, sediul Central a expediat la adresa de email a reprezentantului apelantului Bargan Alexandr, avocat Janu Anatolie ajanu@mail.ru

copia hotărârii motivate fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.120-122) și la 23 iunie 2023, prin intermediul oficiului postal (f.d.123).

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 23 iunie 2023 (vineri), ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului apelantului a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 23 iulie 2023 zi de duminică, zi nelucrătoare, respectiv în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunerea cererii de apel se constată a fi 24 iulie 2023, ca următoarea zi lucrătoare.

Cu toate acestea apelantul Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ nu au depus motivarea cererii de apel, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 26 septembrie 2023, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, ca inadmisibilă, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată avocatului Janu Anatolie în interesele lui Bargan Alexandr, încă la data de 22 iunie 2023, însă până la expirarea termenului-limită (24 iulie 2023 inclusiv), ultimii nu au prezentat Curții de Apel Bălți apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia ca inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, Bargan Alexandr fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul lui Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, invocat în cererea de recurs precum că chiar și la depunerea cererii de apel nemotivate, a indicat în mod expres că nu este de acord cu soluția instanței de fond, or, deja aceste argumente erau suficiente pentru a primi spre examinare cererea de apel, or,

în apel nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, dar este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor.

Mai mult ca atât, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la 19 iulie 2023 cu materialele prezentei cauze a luat cunoștință avocatul Prisacari Ion, în calitate de reprezentant al apelantului Bargan Alexandr, în temeiul mandatului seria MA nr.1826176 din 18 iulie 2023, însă, nici acest reprezentat al apelantului nu a prezentat în termenul stabilit de lege apelul motivat împotriva hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Prin urmare, Bargan Alexandr nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a depune apelul motivat în interiorul termenului legal (24 iulie 2023 inclusiv).

Dat fiind cele menționate, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Astfel, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Bargan Alexandr, reprezentat de avocatul Janu Anatolie.

Se menține încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Bargan Alexandr împotriva Biroului Vamal Nord privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi